

V Bruselu dne 27.11.2014
COM(2014) 711 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Šestá pololetní zpráva o fungování schengenského prostoru
1. května – 31. října 2014**

1. Úvod

Na základě sdělení Komise ze dne 16. září 2011 o posílení správy Schengenu¹ a souhlasu Rady ze dne 8. března 2012 předkládá Komise Evropskému parlamentu a Radě pololetní zprávy o fungování schengenského prostoru. Tato šestá zpráva se týká období od 1. května do 31. října 2014.

2. POPIS SITUACE

2.1. Situace na vnějších hranicích schengenského prostoru

Sledované období bylo poznamenáno dvěma hlavními vývojovými tendencemi: jednak pokračující migrací přes Středomoří do Evropy, která vyvrcholila během letních měsíců a vyžádala si další životy, a dále významným pohybem osob uvnitř schengenského prostoru, kdy tyto osoby přijíždějí do Itálie a snaží se přemístit do jiných členských států.

Během sledovaného období (od května do října 2014) celkový počet zaznamenaných případů neoprávněného překročení hranic výrazně vzrostl. Tento nárůst je možné připsat nebývalému počtu případů oznámených Itálií (téměř šestkrát více případů zaznamenaných Itálií v období od května do července 2014 oproti témuž období v předchozím roce²). Celkem³ bylo během prvních tří měsíců sledovaného období (během května až července 2014, tedy měsíců, za něž v době sestavování této zprávy byly k dispozici údaje) zaznamenáno 81 270 případů. To je více než 2,5krát více než během stejných měsíců v roce 2013, kdy to bylo 31 406 případů, a dokonce ještě více než ve stejném období v roce 2011.

Itálie vykazuje zdaleka nejvyšší počet případů zadržení od května do července 2014, následuje Řecko. U osob zadržených během těchto tří měsíců se nejčastěji jednalo o státní příslušníky Sýrie a Eritrey.

V průběhu května až července 2014 byla hlavní používanou trasou střední část Středozemního moře, která v porovnání se stejným obdobím v roce 2013 zaznamenala téměř pětinašobný nárůst (na více než 48 000 odhalených případů)⁴. Druhou nejčastěji používanou trasou byla východní část Středozemního moře; počet zaznamenaných případů na této trase se ve srovnání se stejným obdobím v roce 2013 v důsledku nárůstu osob zadržených na řeckých hranicích více než zdvojnásobil, zatímco počet osob zadržených na bulharských hranicích zůstal stabilní. Třetí nejčastěji používanou cestou byla trasa přes Apulii a Kalábrii, která

---

¹ KOM(2011) 561 v konečném znění.

² Je třeba poznamenat, že operace Mare Nostrum italského námořnictva byla zahájena v říjnu 2013.

³ Není-li uvedeno jinak, jsou údaje uvedené v oddíle 2 převzaty ze systému pro výměnu informací sítě agentury Frontex pro analýzu rizik a vztahují se na schengenský prostor a na kandidátské země schengenského prostoru. Údaje zahrnují pouze státní příslušníky třetích zemí zadržené na vnějších hranicích (s výjimkou dočasných vnějších hranic) při nelegálním vstupu nebo pokusu o vstup na území mezi hraničními přechody. Údaje pro Chorvatsko jsou zahrnuty ode dne přistoupení k EU.

⁴ Je třeba poznamenat, že ačkoli údaje pro tuto trasu obecně nezahrnují Apulii a Kalábrii, byli někteří migranti zadržení v rámci operace Mare Nostrum převedeni (v důsledku logistických problémů na Sicílii) do center v Apulii a Kalábrii, a tudíž byli zahrnuti do údajů týkajících se tohoto regionu.

zaznamenala téměř devítinásobný nárůst⁵ až na více než 13 000 odhalených případů. Dále se v důsledku prudkého poklesu počtu osob zadržených na maďarských hranicích téměř trojnásobně snížily toky na západobalkánské trase, a sice přibližně na 3 300 případů.

Před zasedáním Rady pro spravedlnost a vnitřní věci (5. června 2014) Komise zveřejnila pracovní dokument útvarů Komise „Provádění sdělení o práci pracovní skupiny pro Středomoří“⁶, ve kterém představila přehled konkrétních opatření přijatých k dnešnímu dni k řešení migračních a azylových toků a předcházení úmrtí migrantů ve Středozezemním moři.

Komise nepřestala sledovat situaci v Bulharsku a v Itálii s ohledem na zlepšení tamějších azylových systémů a bude rovněž ve spolupráci s dotčenými členskými státy nadále sledovat případnou potřebu použití mechanismu včasného varování, připravenosti a řešení krizí na základě článku 33 nařízení Dublin III⁷. Kromě toho Řecko provádí národní akční plán v oblasti azylu a migrace, který skončí v prosinci 2014⁸. Je třeba poznamenat, že tyto členské státy vynaložily značné úsilí pro stabilizaci a zlepšení situace, nicméně je nutné dosáhnout dalšího pokroku.

Od vypuknutí krize na Ukrajině se počet zjištěných případů neoprávněného překročení hranic na této vnější pozemní hranici významně nezměnil a zůstal na nízké úrovni. Stále však stoupá počet žádostí o azyl; počet žádostí o azyl podaných ukrajinskými státními příslušníky ve členských státech EU a v zemích přidružených k Schengenu v průběhu května až července 2014 překročil 2 500 (více než dvanáctkrát více oproti témuž období v roce 2013). Určitý nárůst byl pozorován také v případech neoprávněného pobytu ukrajinských občanů.

I přes poměrně nízký příliv žadatelů o azyl a nízký počet zjištěných případů neoprávněného překročení hranic ukrajinskými státními příslušníky se členské státy a subjekty EU vyzývají, aby věnovaly náležitou pozornost událostem a zejména jejich důsledkům pro bezpečnost EU a schengenského prostoru.

Co se týče zahraničních bojovníků, kteří se vracejí ze Sýrie do EU, si Komise je vědoma, že členské státy čelí značnému problému, zejména pokud jde o to, odhalit tyto osoby na vnějších hranicích. Komise je přesvědčena, že tuto hrozbu lze účinně zvládnout pomocí stávajícího právního rámce, jehož by mělo být plně využito, a to jak pokud jde o kontroly osob, tak i pokud jde o kontroly cestovních dokladů. Komise proto se členskými státy spolupracuje na vytvoření společného přístupu ohledně co nejlepšího využití možností vyplývajících z práva Unie.

---

⁵ Je však třeba poznamenat, že tento významný nárůst byl způsoben zejména převodem migrantů v červnu a červenci 2014, jak je vysvětleno v poznámce pod čarou č. 4.

⁶ SWD(2014) 173 final.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. Cílem tohoto mechanismu je podpořit členské státy při zvládnutí situací mimořádného tlaku nebo při řešení nedostatku jejich azylových systémů, ukázat solidaritu a pomoci zlepšit situaci žadatelů o azyl, kteří v těchto členských státech žádají o mezinárodní ochranu.

⁸ V říjnu Komise přijala pracovní dokument útvarů Komise hodnotící stav provádění plánu (SWD(2014) 316 final).

2.2. Situace v rámci schengenského prostoru

V květnu až červenci 2014 se úroveň zjištěných případů neoprávněného pobytu zvýšila o 35 % ve srovnání se stejným obdobím roku 2013 (až na 108 712 případů). V tomto období byl nejvyšší počet odhalených případů zaznamenán ve Švédsku, za nímž následovaly Německo, Francie a Španělsko.

Jak je uvedeno v páté pololetní zprávě, síť agentury Frontex pro analýzu rizik začala tento rok shromažďovat údaje o druhotném pohybu. Je třeba poznamenat, že řada zemí (Bulharsko, Dánsko, Finsko, Island, Kypr, Malta, Portugalsko a Řecko a rovněž Irsko, které nepatří do schengenského prostoru) dosud nepředložila své údaje (stav k říjnu 2014). Mimoto zaslalo mnoho členských států neúplné údaje, které neumožňují sledovat migrační trasy, což je vlastním cílem. Je nesmírně důležité, aby se do tohoto sběru údajů plně zapojily všechny členské státy, jinak je možná jen částečná analýza.

Ve dnech od 13. do 26. října 2014 byla provedena operace „MOS maiorum“, nejnovější sběr informací o migračních tocích v rámci EU / schengenského prostoru. Tato operace byla uskutečněna za italského předsednictví Rady Evropské unie (jako sedm dřívějších operací v rámci předchozích předsednictví) a měla za cíl oslabit činnost skupin organizovaného zločinu v oblasti napomáhání k nelegální migraci do EU a zaměřila se na nelegální překračování hranic. Shromáždila informace o hlavních trasách nelegálních migrantů, o fungování sítí organizovaného zločinu používaných pro pašování lidí do EU a rovněž o druhotném pohybu. Výsledky operace budou předloženy v příští pololetní zprávě.

3. UPLATŇOVÁNÍ SCHENGENSKÉHO ACQUIS

3.1. Případy dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic

V článku 23 Schengenského hraničního kodexu⁹ se uvádí, že členský stát může v případě závažné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost výjimečně znovu zavést ochranu svých vnitřních hranic po dobu nepřekračující míru, která je nezbytně nutná jako reakce na tuto závažnou hrozbu. V období od 1. května do 31. října 2014 se vyskytly tři případy, kdy členské státy dočasně zavedly ochranu svých vnitřních hranic: Belgie ve dnech 1.–6. června (kvůli summitu skupiny G7), Norsko ve dnech 24.–31. července 2014 (z důvodu teroristické hrozby) a Estonsko ve dnech 31. srpna – 3. září (kvůli návštěvě prezidenta USA). V době sestavování této zprávy jsou známy pouze výsledky dočasně znovuzavedené ochrany v Norsku: zkontrolováno bylo přes 165 000 osob, z nichž 17 osobám byl odepřen vstup, 5 osob bylo zatčeno a 12 osob podalo žádost o azyl. Norské orgány vyhodnotily akci jako nezbytnou a přiměřenou předmětné hrozbě; akce měla důležitý preventivní účinek posilující bezpečnost norské společnosti a norských zájmů. Poté, co budou známy výsledky těchto opatření v dalších dvou zemích, budou shrnuty v příští pololetní zprávě. Členským státům se připomíná, že podle článku 29 Schengenského hraničního kodexu by měla zpráva

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění nařízení (EU) č. 610/2013.

o výsledcích dočasného znovuzavedení ochrany hranic zejména popisovat úvodní hodnocení a dodržování kritérií uvedených v člancích 23a, 25 a 26a kodexu, provádění kontrol, praktickou spolupráci se sousedními členskými státy, výsledný dopad na volný pohyb osob, účinnost znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, včetně ex post hodnocení přiměřenosti znovuzavedení ochrany hranic.

Mezitím zveřejnily nizozemské orgány zprávu o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ve dnech 14.–28. března 2014 (v souvislosti se summitem o jaderné bezpečnosti v Haagu). Zkontrolováno bylo více než 44 000 osob, z nichž 188 osobám byl z různých důvodů odepřen vstup, 115 osob bylo zatčeno a 39 osob podalo žádost o azyl. Podle nizozemských orgánů přispělo dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic k zajištění vnitřní bezpečnosti a mělo důležitý preventivní účinek během summitu, který proběhl bez jakýchkoli závažných incidentů.

3.2. Zachování neprovádění opatření na ochranu vnitřních hranic

Dvě oblasti schengenského *acquis*, v nichž často dochází k údajnému porušování, se týkají 1) toho, zda provádění policejních kontrol v blízkosti vnitřních hranic má účinek rovnocenný hraničním kontrolám (čl. 21 písm. a) Schengenského hraničního kodexu), a 2) povinnosti odstranit překážky bránící plynulému provozu, jako je například omezení rychlosti, na silničních přechodech na vnitřních hranicích (článek 22 Schengenského hraničního kodexu). V období od 1. května do 31. října 2014 pokračovala Komise ve svém vyšetřování 4 případů možného porušení ustanovení týkajících se zrušení ochrany vnitřních hranic, zejména odstranění překážek bránících plynulému provozu (týká se Belgie, Itálie, Rakouska a Slovinska). Jedno šetření (týkající se Německa) bylo ukončeno; v říjnu 2014 byla Německu zaslána výzva o údajném nesouladu německého zákona o spolkové policii s článkem 20 a čl. 21 písm. a) Schengenského hraničního kodexu. Poté, co Česká republika uvedla své příslušné právní předpisy do souladu s právem EU, ukončila Komise rovněž řízení o nesplnění povinnosti týkající se českých právních předpisů, které dopravcům ukládaly povinnost provádět systematické kontroly osob překračujících vnitřní hranice¹⁰.

3.3. Rozvoj Evropského systému ostrahy hranic (Eurosur)

Během sledovaného období byly provedeny nezbytné přípravy pro rozšíření Evropského systému ostrahy hranic z původních 19 na všech 30 zemí schengenského prostoru do 1. prosince 2014. V průběhu roku 2014 byla zřízena národní koordinační centra ve zbývajících 11 zemích a všechny země schengenského prostoru pokročily při dalším rozvoji svých vnitrostátních situačních obrazů. Frontex měl do konce listopadu 2014 spojit zbývajících 11 center s komunikační sítí Eurosuru a zintenzívil spolupráci s Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost a Satelitním střediskem EU při poskytování služeb a informací na úrovni EU, jako jsou systémy hlášení lodí a satelitní snímky. Komise, Frontex a členské státy pokračovaly v přípravách příručky, která obsahuje technické a operativní pokyny pro uplatňování a řízení systému Eurosur. Tato příručka bude Komisí přijata v roce 2015.

---

¹⁰ Podrobné informace uvádí pátá pololetní zpráva.

Během sledovaného období byly díky satelitním snímkům získaným v rámci spolupráce Eurosur úplně poprvé zachráněny životy migrantů. Ve dnech 16. a 17. září umožnily satelitní snímky získané prostřednictvím systému Eurosur s podporou projektu 7. RP lokalizaci a záchranu nafukovacího člunu ve Středozemním moři, na jehož palubě se nacházelo 38 migrantů, včetně osmi žen a tří dětí, kteří strávili tři dny na otevřeném moři a byli unášeni mimo oblast, v níž pro tuto loď probíhaly původní pátrací a záchranné činnosti.

3.4. Údajná porušení jiných ustanovení schengenského *acquis*

Během sledovaného období ukončila Komise jedno šetření (týkající se bulharského hraničního přechodu na bulharsko-řecké hranici, který údajně dříve nesplňoval nezbytné požadavky podle Schengenského hraničního kodexu) a vyžádala si informace k novému případu týkajícímu se estonských pozemních hranic (s ohledem na požadavky uložené pro překračování hranice, ve spojení s články 5 a 7 Schengenského hraničního kodexu). Kromě toho Komise pokračovala ve svém šetření týkajícím se Řecka a Bulharska s ohledem na údajné praktiky nuceného navracení na vnějších hranicích a zahájila vyšetřování údajných případů urychleného vystěhování ze Španělska (Ceuta a Melilla).

S ohledem na další obdržené stížnosti týkající se příliš dlouhých čekacích lhůt v důsledku kontrol španělských orgánů na hranici s Gibraltarem Komise po návštěvě na místě vydala doporučení pro Španělsko a Spojené království, aby na této hranici řešily dopravní situaci a pašování tabáku (podrobné informace viz pátá pololetní zpráva). Španělsko i Spojené království informovaly Komisi o řadě opatření, která v reakci na tato doporučení zavedly nebo se chystají zavést. Aby mohla lépe posoudit opatření, jež orgány obou zemí s ohledem na daná doporučení přijaly, provedla Komise druhou návštěvu na místě. Dne 30. července 2014 byla oběma zemím zaslána další doporučení zaměřená na lepší zvládnutí toků vozidel a cestujících a účinnější řešení pro pašování tabáku. Komise bude situaci nadále pozorně sledovat, zejména to, jak oba členské státy provedou doporučení zaměřená na zlepšení situace občanů EU, kteří tuto hranici překračují denně.

Provedení směrnice o navracení osob (2008/115/ES) ve vnitrostátním právu

Od předchozí zprávy je Island poslední zemí schengenského prostoru, která má oznámit úplné provedení směrnice do vnitrostátního práva. Většina problémů, které byly v členských státech zjištěny v souvislosti s provedením, byla odstraněna úpravou příslušných právních předpisů. Komise nadále systematicky sleduje všechny zjištěné nedostatky a v případě potřeby zahajuje šetření. Zejména se zaměřuje na zbývající nedostatky v některých členských státech, jako jsou podmínky zajištění a absence nezávislých systémů pro sledování nuceného navracení. V této souvislosti Komise plánuje zahájit v nadcházejících měsících řízení o nesplnění povinnosti vůči některým členským státům. V mnoha členských státech je prostor pro zlepšení také v oblasti systematického využívání alternativ zajištění a v podpoře dobrovolného opuštění území.

Provádění nařízení o malém pohraničním styku (ES č. 1931/2006)

Komise sleduje provádění režimu malého pohraničního styku od jeho vstupu v platnost v roce 2006. Pokud jde o dvoustranné dohody, které členské státy uzavřely se sousedními třetími zeměmi, pokračovala Komise v šetření týkajícím se Slovinska a rovněž zahájila nové šetření týkající se Chorvatska a pokračovala ve dvou případech porušování předpisů, z nichž jeden se týkal Lotyšska a druhý Polska.

3.5. Nedostatky zjištěné v rámci schengenského hodnotícího mechanismu

Uplatňování schengenského *acquis* členskými státy pravidelně hodnotí odborníci z členských států, generální sekretariát Rady a Komise v rámci stávajícího schengenského hodnotícího mechanismu¹¹.

V období od 1. května do 31. října 2014 byla provedena schengenská hodnocení v oblasti vzdušných hranic, víz, ochrany údajů a systému SIS/Sirene ve Švýcarsku. Zprávy se finalizují, a je pravděpodobné, že budou obsahovat pozitivní i negativní připomínky a doporučení, která se budou mimo jiné týkat urychlení úplného zavedení kategorií záznamů a funkcí v systému SIS II (vzhledem k tomu, že Švýcarsko předpokládá, že zavedení systému SIS II dokončí až v druhé polovině roku 2016, tedy více než tři roky po jeho uvedení do provozu, paralelně s modernizací svého vnitrostátního policejního systému).

Probíhají přípravy nového schengenského hodnotícího mechanismu. V souladu s nařízením (EU) č. 1053/2013 týkajícím se vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského *acquis*¹² byl v červenci 2014 přijat standardní hodnotící dotazník¹³. V říjnu byl na základě víceletého programu hodnocení na období 2014–2019¹⁴, při zohlednění analýzy rizik vypracované Frontexem a rovněž informací poskytnutých příslušnými institucemi a subjekty EU, jako je Europol a Agentura pro základní práva, schválen roční program hodnocení pro rok 2015. První hodnocení podle nového mechanismu (co se týká ohlášených návštěv) začnou v únoru 2015. Mezitím je zvláštní pozornost věnována dalšímu rozvoji odborné přípravy určené odborníkům pro hodnocení, včetně aktualizace stávajících programů odborné přípravy začleněním aspektů, které předmětem programů dosud nebyly, jako je navracení.

3.6. Zrušení ochrany vnitřních hranic s Bulharskem a Rumunskem

Rada nebyla dosud s to rozhodnout o zrušení ochrany vnitřních hranic s těmito zeměmi. Komise nadále plně podporuje vstup Bulharska a Rumunska do schengenského prostoru.

---

¹¹ SCH/Com-ex (98) 26 def.

¹² Úř. věst. L 295, 6.11.2013, s. 27.

¹³ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2014) 4657 final ze dne 11. července 2014, kterým se vytváří standardní dotazník v souladu s článkem 9 nařízení Rady (EU) č. 1053/2013 ze dne 7. října 2013 o vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského *acquis*.

¹⁴ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2014) 3683 final ze dne 18. června 2014, kterým se vytváří víceletý program hodnocení na období 2014–2019 v souladu s článkem 5 nařízení Rady (EU) č. 1053/2013 ze dne 7. října 2013 o vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského *acquis*.

4. DOPROVODNÁ OPATŘENÍ

4.1. Využívání Schengenského informačního systému (SIS)

Komise pečlivě sleduje zavádění nových kategorií záznamů a nových funkcí systému SIS v členských státech, jež poskytuje jeho druhá generace, která byla spuštěna dne 9. dubna 2013. Během sledovaného období došlo k významnému nárůstu používání nových kategorií věcí a funkcí, neboť většina členských států dokončila modernizaci svých vnitrostátních policejních systémů, které nyní umožňují uživatelům zadávat nové kategorie věcí do systému SIS II. Tak tomu je zejména v případě Německa a Řecka.

Ve druhém čtvrtletí roku 2014 byla vydána doporučení týkající se bezpečnostních opatření systému SIS II v důsledku komplexního hodnocení efektivnosti vnitrostátních bezpečnostních opatření provedených po hackerském útoku proti dánskému systému N.SIS (vnitrostátní datové systémy, které komunikují s centrálním SIS), který poškodil předchozí systém SIS. Patří sem vypracování plně zdokumentovaného procesu hlášení incidentů v celém schengenském prostoru a vytvoření sítě bezpečnostních kontaktních míst s cílem zlepšit výměnu informací. Tato síť byla vytvořena v rámci agentury eu-LISA (Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva). Kromě toho byly členské státy důrazně vyzvány k tomu, aby pravidelně prováděly vlastní audity bezpečnosti a aby nezadávaly úkoly související s operačním řízením systému SIS II externím dodavatelům.

Komise zahájila šetření týkající se Polska ve věci nepřetržitého provozu systému SIS II na vnějších hranicích a fyzického zabezpečení systému N.SIS.

S cílem zajistit, aby členské státy v systému SIS II prováděly výmaz zastaralých záznamů¹⁵, zahájila Komise iniciativu ke stanovení podrobnějších příslušných právních ustanovení v příručce SIRENE¹⁶. Systém SIS II byl i nadále důležitým nástrojem k odhalování tras používaných teroristy a přesunujícími se zločineckými skupinami, a sice díky zvláštní kategorii záznamů umožňující skrytou a specifickou kontrolu osob a určitých typů věcí, rovněž i v případě hrozby představované zahraničními bojovníky. Komise spustila praktická opatření týkající se zavádění systému SIS II v členských státech, jež mají za cíl urychlit na základě těchto záznamů výměnu informací a současně zachovat důvěrnost informací.

4.2. Využívání Vízového informačního systému (VIS)

Systém VIS začal fungovat dne 15. května 2014 ve dvanáctém, třináctém, čtrnáctém a patnáctém regionu (Střední Amerika, Severní Amerika, Karibik a Oceánie)¹⁷ a dne 25. září 2014 v šestnáctém regionu (západní Balkán a Turecko)¹⁸. Vzhledem k tomu, že zásadní dopad na systém VIS má udělování víz v Rusku, bude třeba vyvinout značné úsilí

¹⁵ Podrobné informace uvádí pátá pololetní zpráva.

¹⁶ Prováděcí rozhodnutí Komise 2013/115/EU ze dne 26. února 2013, Úř. věst. L 71, 14.3.2014.

¹⁷ Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 7. května 2014, kterým se určuje datum zahájení provozu Vízového informačního systému (VIS) v dvanáctém, třináctém, čtrnáctém a patnáctém regionu (2014/262/EU).

¹⁸ Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 28. srpna 2014, kterým se určuje datum zahájení provozu Vízového informačního systému (VIS) v šestnáctém regionu (2014/540/EU).

k tomu, aby byl systém v této zemi uveden do provozu; k tomu má podle plánu dojít během příštího sledovaného období (od 1. listopadu 2014 do 30. dubna 2015). Jeho uvedení do provozu je podmíněno tím, že bude úspěšně rozšířena kapacita systému pro porovnávání biometrických prvků, který podporuje operace založené na otiscích prstů, jako je identifikace a ověřování pravosti. V průběhu příštího sledovaného období má systém VIS začít fungovat také v Arménii, Ázerbájdžánu, Bělorusku, Gruzii, Moldavské republice a na Ukrajině.

Systém VIS funguje řádně a do konce července 2014 bylo jeho prostřednictvím zpracováno (od jeho uvedení do provozu) téměř 9 milionů žádostí o schengenská víza, přičemž uděleno bylo 7,5 milionu víz. Dne 5. dubna 2014 byla jeho kapacita rozšířena tak, aby byl systém připraven na nastávající rostoucí aktivitu na konzulárních úřadech a na hranicích. Další kroky k rozšíření kapacity jsou naplánovány v souladu s harmonogramem pro zavádění systému VIS. Členské státy musí zvýšit své úsilí o zlepšení kvality údajů (biometrických i alfanumerických), které do systému VIS vkládají konzulární úřady členských států, jak je vysvětleno v páté pololetní zprávě.

Dne 11. října 2014 se stalo povinným používání otisků prstů při ověřování totožnosti držitelů víz na schengenských hraničních přechodech v případě držitelů víz, jejichž údaje (případně včetně otisků prstů) jsou v systému VIS uloženy. Na vyvození spolehlivých závěrů týkajících se tohoto nového opatření je ještě příliš brzy. Očekává se, že první závěry by měly být k dispozici koncem příštího sledovaného období. V této fázi je důležité, aby členské státy o tomto novém požadavku náležitě informovaly cestující na hranicích.

4.3. Vízová politika a dohody o zpětném přebírání osob

Mechanismus pozastavení a revidovaný mechanismus vzájemnosti v nařízení č. 539/2001

Zatím žádný členský stát nepožádal o spuštění nového mechanismu pozastavení, který vstoupil v platnost v lednu 2014¹⁹. V souladu s ustanoveními mechanismu vzájemnosti, který je v platnosti od ledna 2014, byla v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 12. dubna 2014 zveřejněna oznámení obdržena od pěti členských států (Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Polsko a Rumunsko) o neuplatňování vzájemnosti v oblasti víz s pěti třetími zeměmi (Austrálie, Brunej Darussalam, Japonsko, Kanada a USA). Při zvažování možností, jež revidovaný mechanismus vzájemnosti nabízí, je třeba přihlédnout k řadě faktorů, včetně opatření přijatých v souvislosti s třetími zeměmi. Komise po konzultaci s výše uvedenými členskými státy navrhla zavést pravidelná třístranná setkání zástupců třetí země, dotčeného členského státu (dotčených členských států) a Komise, v rámci kterých projednají aktuální situaci a definují další kroky, případně i časový plán, které by měly vést k co nejrychlejšímu dosažení úplné vzájemnosti v oblasti víz. První taková setkání s Austrálií, Japonskem, USA a Kanadou

¹⁹ Mechanismus byl zaveden nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1289/2013, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni, Úř. věst. L 347, 20.12.2013. Podrobné informace o novém mechanismu pozastavení a rovněž revidovaném mechanismu vzájemnosti uvádí oddíl 4.3 páté pololetní zprávy.

se konala v období od května do července 2014. Dne 10. října 2014 zveřejnila Komise zprávu hodnotící situaci²⁰.

Mechanismus monitorování zemí západního Balkánu po liberalizaci vízového režimu

V květnu až červenci 2014 (měsících, za které byly dostupné údaje²¹) byl počet žádostí o azyl podaných občany pěti zemí západního Balkánu osvobozených od vízové povinnosti²² v schengenském prostoru a v kandidátských zemích schengenského prostoru o 40 % vyšší než ve stejných třech měsících v roce 2013 (nárůst o 7 % ve srovnání s obdobím od února do dubna 2014). Německo vyřídilo více než 11 000 z celkového počtu téměř 15 000 žádostí podaných občany těchto pěti zemí během výše uvedeného období, a zůstalo tak zdaleka nejvíce dotčeným členským státem. Po něm následovalo Švédsko, Francie (zhruba 1 000 žádostí pro každou zemi) a Belgie (přes 400 žádostí). Občané Srbska zůstali největší skupinou žadatelů o azyl ze západního Balkánu (41 %), následováni albánskými státními příslušníky (25 %). Uchazeči z pěti zemí západního Balkánu tvořili 10 % z celkového počtu žadatelů o azyl v schengenském prostoru a v kandidátských zemích Schengenu, což je srovnatelné se stejným obdobím loňského roku (přibližně 9 %).

Aby byla zajištěna efektivnost a spravedlivost azylových řízení, obsahuje *acquis* v oblasti azylu několik diskrečních ustanovení umožňujících zjednodušené postupy pro vyřizování žádostí o azyl, jež podle všeho nejsou dostatečně podložené. Tato ustanovení byla posílena a jasněji vymezena v přepracovaných nástrojích, které tvoří společný evropský azylový systém. Jednotlivé členské státy musí v mezích *acquis* v oblasti azylu vyhodnotit, zda jsou předpoklady pro použití těchto ustanovení splněny, a pokud ano, rozhodnout, zda a jak je použít.

Komise plánuje zveřejnit do konce roku 2014 svou pátou zprávu o monitorování zemí západního Balkánu v období po liberalizaci vízového režimu.

Dohody o zpětném přebírání osob a dohody o zjednodušení vízového režimu a liberalizace vízového režimu

Proces ratifikace dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem byl oběma stranami dokončen a dohoda vstoupila v platnost dne 1. října 2014. V rámci dialogu EU a Turecka o liberalizaci vízového režimu uskutečnili odborníci návštěvy Turecka (v březnu až červnu 2014), jež umožnily shromáždit informace o tom, jak Turecko plní kritéria „Plánu pro dosažení bezvízového režimu“. Komise informovala o svých zjištěních dne 20. října 2014²³.

²⁰ Zpráva Komise, která hodnotí neuplatňování vzájemnosti v oblasti vízové politiky s některými třetími zeměmi, C(2014) 7218 final ze dne 10. října 2014.

²¹ V této kapitole jsou použity údaje z databáze Eurostatu, které byly k dispozici ke dni 21. října 2014 (čísla za červenec nezahrnují Kypr).

²² Od konce roku 2009 se na občany Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Černé Hory a Srbska, kteří vlastní biometrický pas, vztahuje bezvízový režim s členskými státy EU v souladu s nařízením č. 539/2001. Od 15. prosince 2010 se za stejných podmínek bezvízový režim při cestách do členských států EU týká i občanů Albánie a Bosny a Hercegoviny.

²³ COM(2014) 646 final.

Dialog o liberalizaci vízového režimu s Ruskem byl v důsledku prohlášení hlav států a předsedů vlád o Ukrajině ze dne 6. března 2014 po porušení svrchovanosti a územní celistvosti Ukrajiny ze strany Ruské federace²⁴ pozastaven.

Ode dne 28. dubna 2014, kdy začalo platit zrušení vízové povinnosti pro občany Moldavské republiky, kteří vlastní biometrický pas, nebylo zaznamenáno žádné významné zneužívání bezvízového styku ze strany moldavských občanů (údaje ke konci srpna 2014).

Dohoda o zpětném přebírání osob a dohoda o zjednodušení vízového režimu s Ázerbájdžánem vstoupily v platnost dne 1. září 2014. Co se týká jednání o zpětném přebírání osob a o zjednodušení vízového režimu s Běloruskem, konalo se první kolo technických jednání ve dnech 12. až 13. června 2014 a druhé kolo se má podle očekávání uskutečnit později v průběhu roku. Komise dne 30. července předložila ke schválení Radě návrh směrnic pro jednání o dohodě o zpětném přebírání osob a dohodě o zjednodušení vízového režimu s Tuniskem.

Dne 17. července 2014 předložila Komise Radě doporučení s cílem zmocnit Komisi k zahájení jednání o dohodách o zrušení vízové povinnosti pro krátkodobé pobyty s 16 malými karibskými a tichomořskými ostrovními zeměmi a rovněž se Spojenými arabskými emiráty.

Dne 4. června 2014 se konalo zasedání smíšeného výboru pro víza a smíšeného readmisního výboru s Gruzii a dne 10. září 2014 s Arménií, na nichž se potvrdilo, že provádění dohod o zjednodušení vízového režimu a dohod o zpětném přebírání osob mezi EU a oběma zeměmi pokračuje dobře.

5. BUDOUCÍ KROKY: OTÁZKY KE ZVÁŽENÍ

Cílem pololetních zpráv je poskytnout základ pro pravidelné rozpravy v Evropském parlamentu a v Radě, a přispět tak k posílení politického vedení a spolupráce v schengenském prostoru. Jak bylo uvedeno v první zprávě, je nezbytné, aby evropské orgány bděly nad fungováním schengenského prostoru a byly připraveny reagovat na všechny výzvy, kterým tento prostor čelí. V době zveřejnění této zprávy se Komise domnívá, že v zájmu usnadnění diskuse by měly být projednány především následující aspekty zprávy:

1. míra připravenosti členských států a subjektů na scénář, kdy významně vzroste počet případů neoprávněného překročení hranic na východních pozemních hranicích EU;
2. další opatření, která by mohla být zvážena za účelem posíleného fungování schengenského prostoru s ohledem na aktuální situaci v zemích evropského sousedství;
3. dosavadní zkušenosti členských států při využívání systému VIS k identifikaci nezdokumentovaných migrantů odhalených v schengenském prostoru, a to jak pro účely vyřízení jejich žádostí o azyl tak i zahájení řízení o navrácení.

²⁴

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/141372.pdf